

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/95142,IPN-Gdansk-upamietnil-ofiary-katastrofy-smolenskiej-zwiazane-z-Pomorzem.html>
19.04.2024, 22:47

IPN Gdańsk upamiętnił ofiary katastrofy smoleńskiej związane z Pomorzem

„Już na zawsze losy zamordowanych wiosną 1940 r. będą miały to tragiczne uzupełnienie, śmierć zmierzających na uroczystości 10 kwietnia 2010 r.” - mówi prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk.

Prof. Mirosław Golon, z zachowaniem wszelkich zasad ostrożności, złożył kwiaty na grobach Anny Walentynowicz, Arkadiusza Rybickiego oraz Leszka Solskiego na cmentarzu „Srebrzysko”.

Oddał również hołd Maciejowi Płażyńskiemu w bazylice Mariackiej w Gdańsku.

Dyrektor IPN Gdańsk 7 kwietnia w bazylice św. Brygidy uczestniczył także w Mszy św. w intencji ofiar katastrofy pod przewodnictwem proboszcza ks. Ludwika Kowalskiego. W kameralnej uroczystości, wzięli udział Elżbieta Płazyńska, wdowa po marszałku Macieju Płazyńskim, Piotr Walentynowicz, wnuk Anny, wojewoda pomorski Dariusz Drelich, dr Karol Nawrocki, dyrektor Muzeum II Wojny Światowej.

W homilii ks. Kowalski wspomniał przede wszystkim wielki, szczytny cel w jakim 10 lat temu do Katynia udała się delegacja z Prezydentem RP Lechem Kaczyńskim na czele.

- Oddanie hołdu prawie 22 tysiącom pomordowanym w ramach Zbrodni Katyńskiej, a w istocie także milionom wszystkich ofiar II wojny, to była niezwykle ważna misja. Udział w niej był zaszczytem i obowiązkiem. Okazał się także w wyniku tragicznej katastrofy „wyrokiem śmierci”. Już na zawsze losy zamordowanych wiosną 1940 r. będą

miały to tragiczne uzupełnienie, śmierć zmierzających na uroczystości 10 kwietnia 2010 r. – podkreśla dyrektor IPN Gdańsk.

- Dziesiąta rocznica katastrofy smoleńskiej odbywa się w tym roku w wyjątkowych okolicznościach. Ze względu na obowiązujące ograniczenia nie można zorganizować ani wspomnieniowego spotkania, ani nawet zwykłej Mszy św. Nie można jak w poprzednich latach przyjść z grupą przyjaciół na grób – dodaje.

- Ta bardzo smutna z całej swojej natury rocznica w tym roku nabrała jeszcze większego dramatyzmu. Dokładny rocznicowy dzień 10 kwietnia w tym roku wypada w Wielkim Tygodniu, w dniu, w którym nie można odprawić Eucharystii, niezależnie od ograniczeń związanych z pandemią – podsumowuje.

Sylwetki ofiar katastrofy smoleńskiej związanych z Pomorzem

- Anna Walentynowicz, opozycjonistka, jedna z liderek „Solidarności”

Zacząła pracować w Stoczni Gdańskiej w 1950 roku jako spawacz i operator urządzeń dźwigowych. Podczas Grudnia’70 uczestniczyła w demonstracji pod KW PZPR i siedzibą Polskiego Radia w Gdańsku. Od 1978 roku była członkiem WZZ Wybrzeża, udostępniała mieszkanie na punkt kontaktowy, redagowała niezależne pismo „Robotnik Wybrzeża”, współorganizowała obchody rocznic Grudnia’70. Jej zwolnienie z pracy na pięć miesięcy przed emeryturą przyczyniło się do rozpoczęcia 14 sierpnia 1980 r. strajku w stoczni, który doprowadził do powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Sygnatariuszka Porozumień Sierpniowych. 18 grudnia 1981 r. została internowana w Ośrodku Odosobnienia w Bydgoszczy-Fordonie i Gołdapi. W sierpniu 1982 roku została aresztowana.

- Maciej Płażyński, poseł na Sejm RP, prezes polonijnego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

W latach 70-tych studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Gdańskiego i związał się z Ruchem Młodej Polski. We wrześniu 1980 r. został współzałożycielem Niezależnego Zrzeszenia Studentów i szefem NZS Uniwersytetu Gdańskiego. Rok później kierował strajkiem okupacyjnym na Uniwersytecie Gdańskim. W sierpniu 1990 r. został pierwszym niekomunistycznym wojewodą gdańskim. W styczniu 2001 roku wraz z Andrzejem Olechowskim i Donaldem Tuskiem powołał Platformę Obywatelską. Dwa lata później zrezygnował z funkcji szefa PO i opuścił partię. W 2005 r. został senatorem niezależnym, w 2007 r. ponownie wszedł do Sejmu, tym razem z listy PiS.

- Arkadiusz Rybicki, poseł na Sejm RP

Wśród bliskich, przyjaciół i znajomych znany jako „Aram”. Już w I LO w Gdańsku zaangażował się w działalność opozycyjną. Był uczestnikiem grupy kolportującej ulotki i niszczącej plakaty propagandowe PZPR. W latach 1971-1972 należał do grupy samokształceniowej pod opieką o. Ludwika Wiśniewskiego z Duszpasterstwa Akademickiego przy kościele św. Mikołaja w Gdańsku. W 1977 roku na Uniwersytecie Gdańskim, gdzie studiował historię, Arkadiusz Rybicki założył Studencki Komitet Solidarności. Był drukarzem „Biuletynu Informacyjnego”, pomorskiej edycji „Opinii”, redaktorem „Bratniaka”. Współpracował z Wolnymi Związkami Zawodowymi, działał w ROPCiO, przede wszystkim jednak angażował się w działalność Ruchu Młodej Polski, którego był współtwórcą. 13 grudnia 1981 roku internowany w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku.

- Andrzej Karweta, dowódca polskiej Marynarki Wojennej

Ukończył Wyższą Szkołę Marynarki Wojennej w Gdyni. Na początku XXI wieku rozpoczął międzynarodową karierę w siłach NATO. Po powrocie do Polski w 2006 roku został zastępcą dowódcy 8 Flotylli Obrony Wybrzeża. W listopadzie 2007 roku prezydent Lech Kaczyński mianował go na stopień wiceadmirała i powierzył dowodzenie polską Marynarką Wojenną.

- Leszek Solski, działacz Rodzin Katyńskich

Jego ojciec i wuj zostali zamordowani w Katyniu. Podczas wojny Leszek Solski mieszkał z matką na warszawskiej Ochocie. Po upadku Powstania Warszawskiego trafili do obozu pracy w Lerthe koło Hanoweru. Po wojnie studiował budownictwo na Politechnice Gdańskiej. Następnie związał swoje życie z Sopotem. Był inicjatorem przedsięwzięć mających na celu upamiętnienie ofiar Katynia. Zorganizował m.in. wystawę „Fotograficzne archiwum pamiątek po zamordowanych z Gdańskiej Rodziny Katyńskiej” w 1990 roku.

- Izabela Jaruga-Nowacka, posłanka na Sejm RP

W latach 2001-04 była pełnomocniczką rządu ds. równego statusu kobiet i mężczyzn. A w rządzie Marka Belki była wicepremierem, ministrem bez teki.